

3 NOVEMBER 2013 – EENENDERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

WIJSHEID 11, 22 — 12, 2

Heer, heel de aarde is voor U als een stofje op de weegschaal, als een vroege dauwdruppel die neervalt op de aarde. Maar Gij ontfermt U over allen, want Gij vermoogt alles; en Gij let niet op de zonden der mensen, opdat ze tot inkeer komen. Gij houdt immers van alles wat bestaat en verafschuwt niets van wat Gij geschapen hebt; want zoudt Gij iets haten, dan hadt Gij het niet geschapen.

Hoe zou er iets kunnen blijven bestaan tegen uw wil, hoe zou behouden kunnen blijven wat Gij niet gemaakt hebt? Ja, alles spaart Gij, want alles is van U, en Gij heerst vol liefde over al wat leeft!

Uw onvergankelijke geest is aanwezig in alles wat bestaat. Daarom straft Gij de zondaars met mate en herinnert ze waarschuwend aan hun zonden, opdat ze hun boosheid verlaten en trouw blijven aan U, Heer.

TWEDE LEZING

TWEDE BRIEF AAN DE TESSALONICENZEN

1, 11 — 2, 2

Broeders en zusters,

Telkens opnieuw bidden wij onze God, dat Hij u zijn roeping waardig maakt en al uw goede voornemens en elke daad van uw geloof met macht tot volkomenheid brengt. Dan zal de Naam van onze Heer Jezus in u verheerlijkt worden — en gij in Hem — door de genade van onze God en de Heer Jezus Christus.

Wij moeten u echter verzoeken, broeders en zusters, in verband met de komst van onze Heer Jezus Christus en onze hereniging met Hem niet zo gauw uw bezinning te verliezen. Laat u toch niet opschrikken door profetieën of uitspraken of een brief die van ons afkomstig zouden zijn, en die beweren dat de dag van de Heer is aangebroken.

EVANGELIE

LUCAS 19, 1-10

In die tijd ging Jezus Jericho binnen. Terwijl Hij er doorheen trok, poogde een zekere Zacheüs, hoofdambtenaar bij het tolwezen en een rijk man, te zien wie Jezus was. Maar hij slaagde daarin niet vanwege de menigte, want hij was klein van gestalte. Om Hem toch te zien, liep hij hard vooruit en klom in een wilde vijgenboom, omdat Jezus daar langs zou komen.

Toen Jezus bij die plaats kwam, keek Hij omhoog en zei tot hem: „Zacheüs, kom vlug naar beneden, want vandaag moet Ik in uw huis te gast zijn.” Zacheüs kwam snel naar beneden en ontving Hem vol blijdschap. Allen zagen dat en merkten morrend op: „Hij is bij een zondaar zijn intrek gaan nemen!”

Maar Zacheüs trad op de Heer toe en sprak: „Heer, bij deze schenk ik de helft van mijn bezit aan de armen; en als ik iemand iets afgeperst heb, geef ik het hem vierdubbel terug.”

Jezus sprak tot hem: „Vandaag is dit huis heil ten deel gevallen, want ook deze man is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is immers gekomen om te zoeken, en om te redden wat verloren was.”

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

GOD houdt van alles wat bestaat

DE LEZINGEN VAN DEZE ZONDAG doen ons nadenken over de liefde van GOD. De eerste lezing uit het boek Wijsheid (van Salomo) is een ontroerend gebed. GOD wordt geloofd om de liefde waarmee Hij alles geschapen heeft en om de liefde waarmee hij al het geschapene in stand houdt. Niets is voor Hem te min en het is ondenkbaar dat GOD zich keert tegen iets dat Hijzelf heeft gemaakt. Ook zondaars worden daarom met liefde bejegend en met een wijze pedagogie weer naar het rechte pad gewezen. Uit het gebed spreekt een groot vertrouwen in de trouw en de nabijheid van GOD. We voelen ons op vertrouwde grond, het lijkt alsof de woorden ‘van het begin’ opnieuw worden beaamd: „En GOD zag dat het goed was” (Genesis 1, 1-2,4a).

Die liefde voor de hele schepping wordt ook voelbaar in de evangeliëlezing. Het is een van de meest bekende en geliefde verhalen uit het Lucasevangelie. Zoals vorige zondag gaat het opnieuw over een tollenaar, maar nu krijgt de tollenaar een naam, Zacheüs. Hij heeft bovendien een belangrijke taak in het tolwezen, want hij is hoofdambtenaar. Hij is rijk en die rijkdom zal niet uit de lucht zijn komen vallen. In wezen is dit verhaal een evangelie ‘in het klein’. Het laat zien hoe het goede nieuws dat Jezus is komen brengen in de praktijk uitpakt. Laten we de tekst stap voor stap volgen en zien welke etappes kenmerkend zijn voor dit opstandingsverhaal.

De eerste fase is die van het verlangen. Zacheüs, tollenaar in Jericho, heeft over Jezus horen vertellen. Dat heeft zijn aandacht getrokken. Meer nog, het heeft iets in hem aangeraakt. Wat dat ‘iets’ is, weet hij zelf nog niet. Het heeft te maken met een oud verlangen dat diep weggeschoolen lijkt, maar nu toch de kop opsteekt. Zacheüs volgt zijn intuïtie en zijn verlangen: „Deze man wil ik ontmoeten.” Hij moet daar wel wat voor over hebben, want hij is klein van gestalte en hij is niet de enige die Jezus wil zien. Hij lapt het gedrag dat een rijk man past aan zijn laars en klimt pardoos in een wilde vijgenboom.

Tweede fase: Jezus komt voorbij. Er is veel volk, maar zoals zo vaak heeft Jezus een scherpe intuïtie van wie Hem het meeste nodig heeft. Hij kijkt zowaar omhoog en vangt met zijn blik de ogen van Zacheüs. Er volgt nu geen vraag, laat staan een ondervraging, maar een uitnodiging: „Zachëus, kom vlug naar beneden, want bij jou moet Ik vandaag te gast zijn.” In dat woordje ‘moet’ (*dei* in het Grieks) klinkt iets mee van ‘dit is onvermijdelijk’ en ‘dit is door GOD voorzien’. De uitnodiging staat als een huis, Jezus wil bij deze rijke tollenaar te gast zijn.

De derde fase is die van de blijdschap van het geroepen zijn. Zacheüs is ‘wakker’ geroepen, hij is aangeraakt door het woord van Jezus en wordt nu overstroomd door een grote, innerlijke blijdschap. Vliegenvlug verlaat hij de boom en onthaalt hij Jezus in zijn huis. Het is feest.

De vierde fase is die van het onbegrip van de omgeving. „Kijk die rijke Zacheüs nu eens aanpappen met die rondzwervende profeet!” Maar vooral: „Wat heeft die Jezus te zoeken bij zo’n tollenaar?” Noch Zacheüs noch Jezus trekt zich van dit onbegrip iets aan. Ze kijken er doorheen.

De vijfde fase is die van de geloofspraxis of de geloofsdaad: Zachëus heeft de Levende ontmoet en Die heeft hem tot leven gewekt. Het gevolg daarvan is dat alles nu anders wordt. Zacheüs ziet zichzelf nu anders en moet daarom ook zijn leven anders gaan inrichten: „De helft van mijn bezittingen is voor de armen en wie afgeperst werd, krijgt het viervoudig terug.” Het is het eerste (en enige) woord dat Zacheüs luidop tot Jezus richt. Het is het woord van zijn ommekeer. Zacheüs is een nieuw mens geworden, een nieuwe schepping.

De zesde fase tot slot is die van de beaming: wat Zacheüs heeft doorgemaakt, is geen bevestiging, maar een diep ingrijpende verandering van zijn leven. Daarom kan Jezus ten overstaan van allen die het willen horen bevestigen: „Dit huis is heil ten deel gevallen, want ook deze man is een zoon van Abraham.” Zachëus staat bekend als tollenaar, maar vandaag moet gezegd worden dat ook hij ‘zoon van Abraham’ is en een volwaardig lid van de Joodse gemeenschap. En Jezus voegt eraan toe dat wat hier gebeurd is, exact laat zien waartoe de Mensenzoon nu eigenlijk gekomen is.

De zes fasen van het verhaal markeren de fasen van een bekeringsproces. Daarbij gaat het niet zozeer om de bekering tot het geloof, want dat klinkt nog te abstract, maar vooreerst om de bekering tot de persoon van Jezus, de gezalfde van GOD, de Mensenzoon die al wat verloren lijkt komt zoeken. Laten we het verhaal meditatief doorlopen en zo ons eigen bekeringsproces opnieuw leven inblazen.